

Raport privind realizarea planului de acțiuni în vederea implementării Strategiei de Dezvoltare a Culturii, „Cultura 2020” pentru anul 2015.

Obiectivele generale/specifice	Acțiunile specifice	Responsabilii	Indicatori de monitorizare conform Planului, până în anul 2020	Grad de realizare/Activități întreprinse
<i>1. Salvagardarea patrimoniului cultural național în toată diversitatea lui</i>				
1.1. Formarea unui sistem de documentare și evidență a patrimoniului cultural, astfel încât, până în anul 2020, obiectele de patrimoniu național să fie inventariate, documentate, expertizate și clasate în proporție de 80%	Inventarierea și documentarea patrimoniului cultural imaterial:			
	Național	Ministerul Culturii Academia de Științe a Moldovei	30 de elemente documentate anual; inventar creat	În curs de realizare/Au fost documentate elementele patrimoniului cultural imaterial care urmează a fi înscrise în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Mondial Imaterial UNESCO (Mărțișor, Colindatul în ceata bărbătească).
	local (34 unit.)	Autoritățile administrației publice locale (APL)	34 de inventare create	În curs de realizare/Crearea inventarelor la nivel local nu a fost realizată, ca urmare a lipsei unui mecanism normativ care să reglementeze acest proces. Până la moment au fost elaborat proiectul Indicațiilor metodologice pentru intervenții pentru salvarea unui obiect de la dispariție în cadrul comunităților, la nivel local (Indicații metodologice privind inventarierea și salvagardarea patrimoniului cultural imaterial la nivel național și local). În limita competențelor funcționale ale autorităților publice locale, pe parcursul anului 2014 și 2015 în unele raioane, a avut loc inițierea procesului de inventariere și documentare a patrimoniului cultural imaterial care continuă pe parcursul anului curent. Pe parcursul anului 2014-2015 au fost documentate elemente de patrimoniu cultural imaterial aflate în pericol de dispariție și elemente ieșite din practica comunității (Dondușeni, Nisporeni, Strășeni, UTA Găgăuzia, Drochia, Anenii Noi, Leova)- 60. În multe raioane ale țării nu s-a reușit realizarea acestui indicator deoarece în continuare nu există un Plan de acțiuni regional/raional/local (cu susținere financiară), specialiști calificați cu abilități de cercetare, de conservare și de valorificare în domeniu în comunitățile purtătoare de patrimoniu, respectiv lipsa posturilor pentru ocuparea unei asemenea funcții. De asemenea s-au desfășurat acțiuni culturale de promovare a patrimoniului cultural imaterial.
	Inventarierea și documentarea patrimoniului arheologic imobil național	Ministerul Culturii Academia de Științe a Moldovei	8000 de situri, documentate; inventar elaborat	Realizat/Situri arheologice documentate bibliografic- 450; Situri arheologice documentate în teren- 390; Situri arheologice noi descoperite- 60; 390 fișe de sit elaborate.
	Inventarea și documentarea peisajelor culturale naționale			Nerealizat.
	Inventarierea și documentarea patrimoniului cultural construit:			
Național	Ministerul Culturii Academia de	2000 de obiecte documentate; inventar creat	Nerealizat/ Pentru realizarea acestei acțiuni, în conformitate cu practica internațională în domeniu, a fost planificată formarea Institutului Național al Monumentelor Istorice. Formarea acestuia urmează să se realizeze în baza	

	Științe a Moldovei		prevederilor Legii privind protejarea monumentelor istorice. Proiectul legii se află în proces de reavizare.
local (38 unit.)	Autoritățile Publice Locale	38 inventare, create	În curs de realizare /Au fost inventariate și documentate 247 de elemente ale patrimoniului cultural construit (Fălești, Ungheni, Drochia, Criuleni). În curs de inventariere se află raioanele: Rezina, Ialoveni, Nisporeni, Strășeni, Glodeni, Rîșcani, Anenii Noi, Briceni, Dondușeni). Ca și în anul precedent, slaba susținere financiară, lipsa specialiștilor abilitați în domeniu creează probleme în realizarea deplină a acțiunii, cum ar fi crearea de inventare. A fost creat registrul caselor de cultură în majoritatea raioanelor republicii.
Inventarierea și documentarea monumentelor de for public:			
Național	Ministerul Culturii Academia de Științe a Moldovei	1000 de obiecte documentate	Nerealizat/În conformitate cu prevederile Legii Monumentelor de for public, inventarierea și documentarea monumentelor de for public se află în sarcina directă a Autorităților Publice Locale de nivel II.
locale (38 unit.)	Autoritățile Publice Locale	38 de inventare, create	În curs de realizare/Pe parcursul anului 2015 au fost continuate activitățile de inventariere și documentare a monumentelor de for public de pe teritoriul Republicii Moldova. S-a efectuat fotofixarea lor (Călărași); s-a inițiat procesul de inventariere (Bălți, Strășeni, Sorooca, Hîncești, Anenii Noi), de creare a registrelor (Briceni, Rezina) și actualizarea celor existente. Conform datelor APL au fost inventariate și documentate 139 monumente de for public (Orhei, Ungheni, Leova, Dondușeni).
Documentarea patrimoniului cultural mobil:			
muzee naționale;	Ministerul Culturii	Obiecte documentate în proporție de 100% inventar național creat.	Realizat/Documentarea primară (în registrele de evidență) este realizată la 95%. Documentarea analitică (fișele de evidență) este realizată la 60 %.
muzee locale	Autoritățile Publice Locale	100 % obiecte documentate	În curs de realizare/Documentarea primară (în registrele de evidență) este realizată la 28%. Documentarea analitică (fișele de evidență) este realizată la 16 %.
Documentarea patrimoniului audiovizual	Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”	Patrimoniu documentat în proporție de 100%	--La acest capitol de către IPNA Compania „Teleradio- Moldova” nu au fost furnizate datele necesare.

Documentarea mormintelor de război și a operelor comemorative de război	Ministerul Culturii Ministerul Apărării	Obiecte documentate în proporție de 100%	Nerealizat/Documentarea mormintelor de război și a complexelor comemorative nu a fost efectuată deoarece nu a fost aprobat deocamdată proiectul Legii mormintelor și operelor comemorative de război.
Instituirea sistemului de expertizare a patrimoniului cultural, formarea rețelelor de experți naționali atestați		Sistem național de experți creat în domeniul patrimoniului cultural.	Realizat/ Rețea de experți în domeniul patrimoniului mobil realizată.
Formarea/actualizarea Registrelor patrimoniului cultural național:			
Registrul patrimoniului cultural imaterial:			
Național	Ministerul Culturii Academia de Științe a Moldovei	Registru aprobat	Realizat/Registru aprobat.
local (34 unit.)	Autoritățile Publice Locale	34 de registre aprobate	Realizat/În curs de elaborare se află registrul patrimoniului cultural imaterial/de inițiere a procesului de inventariere a patrimoniului imaterial(Dondușeni, Rezina, Ungheni, Briceni, Anenii Noi), 4 registre de documentare și evidență: obiceiuri și tradiții populare locale, cântece folclorice, meșteșuguri artistice (Leova, Orhei). În majoritatea raioanelor, însănu au fost create asemenea registre, întrucât nu dispun de resurse financiare suficiente, de cadre specializate ș.a.
Registrul Arheologic Național	Ministerul Culturii	Registru aprobat	În curs de realizare/ 1 registru elaborat (varianta primară) care include 7170 de situri.
Registrul monumentelor istorice:			
Național	Ministerul Culturii	Registru aprobat	Nerealizat/Crearea registrului monumentelor istorice este prevăzută în proiectul Legii privind protejarea monumentelor istorice, care se află în proces de reavizare.
local (38 unit.)	Autoritățile Publice Locale	38 de registre, aprobate	Realizat/ În ceea ce privește Registrele monumentelor istorice amplasate pe teritoriile RM au fost elaborate 6 registre (Rîșcani, Orhei, Briceni, Glodeni, Călărași) și aprobate prin Ședințele Consiliilor raionale în număr de 5. În fază de elaborare sunt raioanele Rezina, Ungheni, Anenii Noi. De asemenea, ca și în anul precedent, resursele financiare insuficiente, lipsa cadrelor specializate ș.a. împiedică realizarea acțiunii în toate raioanele.
Registrul patrimoniului cultural mobil	Ministerul Culturii	Registru elaborat	În curs de realizare /Elaborarea registrului este un proces care se desfășoară în timp. A fost elaborată structura Registrului. La etapa actuală se lucrează asupra fișierelor electronice primare.
Registrul patrimoniului audiovizual	Ministerul Culturii; Academia de Științe a	Registru elaborat	--- La acest capitol de către IPNA Compania „Teleradio- Moldova” nu au fost furnizate datele necesare.

		Moldovei; Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio- Moldova”		
	Registrul mormintelor operelor comemorative de război	Ministerul Culturii; Ministerul Apărării	Registru aprobat	În curs de realizare/ Mecanismele de documentare, inventariere și creare a registrelor specializate din domeniu sunt prevăzute în proiectul Legii privind mormintele și operele comemorative de război, care încă nu este aprobată. Astfel, crearea și aprobarea registrului va fi posibilă după aprobarea Legii.
	Registrul monumentelor de for public:			
	local (38 unit.)	Autoritățile Publice Locale	38 de registre, aprobate	Realizat/Conform datelor APL au fost aprobate 4 registre ale monumentelor de for public- Soroca, Leova, Hîncești, Drochia, 4 registre elaborate care urmează a fi înaintate spre aprobare- Nisporeni, Bălți, Rezina, Anenii Noi, raioane care au inițiat procesul de elaborare a registrului- Dondușeni. Motivele neelaborării registrului în alte raioane sunt ca și precedentele- lipsa resurselor financiare și a specialiștilor în domeniu.
	Formarea cadastrelor patrimoniului cultural imobil:			
	Cadastrul arheologic	Ministerul Culturii; Agenția Relații Funciare și Cadastru	Cadastru creat	Nerealizat/Cadastru necreat din insuficiența resurselor financiare pentru procurarea aparatului/utilajului necesar elaborării fișelor cadastrale.
	Cadastrul monumentelor istorice	Ministerul Culturii; Agenția Relații Funciare și Cadastru	Cadastru creat	Nerealizat/Crearea Cadastrului monumentelor istorice reprezintă o atribuție a viitorului Institut Național al Monumentelor Istorice care urmează a fi creat în baza Legii privind protejarea monumentelor istorice. Proiectul de lege se află în proces de avizare.
	Cadastrul monumentelor de for public	Ministerul Culturii; Agenția Relații Funciare și Cadastru	Cadastru creat	Nerealizat/Înscrierea la cadastru a monumentelor de for public, în conformitate cu prevederile Legii monumentelor de for public, se află printre atribuțiile directe ale Autorităților Publice Locale de nivel I.
	Cadastrul mormintelor de război și operelor comemorative de război	Ministerul Culturii; Ministerul Apărării	Cadastru creat	Nerealizat/În conformitate cu proiectul Legii mormintelor și operelor comemorative de război, înscrierea cadastrală a mormintelor de război și a operelor comemorative de război și în conformitate cu practica internațională din domeniu, se află în competența APL.
1.2. Crearea unui sistem de conservare și protejare a patrimoniului	Crearea unui sistem eficient de protejare a patrimoniului cultural național			
	Elaborarea cadrului legal adecvat pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural național	Ministerul Culturii	Actele normative aprobate; proiectele de legi,	În curs de realizare/Au fost elaborate următoarele acte legislative care se află în proces de avizare: - proiectul de Lege privind protejarea monumentelor istorice, proiectul de Lege

cultural, astfel încât, până în 2020, obiectele acestuia să fie protejate integral și restaurate/revitalizate în proporție de 50 %			elaborate și aprobate	privind mormintele și operele comemorative de război, proiectul legii muzeelor. - Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului Penal și Contravențional (Impl: Lege 27.12.2011 privind patrim. național mobil și Lege 30.09.2011 privind monum. de for public) a fost aprobat. De asemenea, a fost elaborat la faza de proiect Regulamentul privind importul și exportul bunurilor culturale, iar în proces de elaborare se află Regulamentul privind principiile de intervenție la bunuri cu statut de monumente și în zonele construite protejate; Au fost elaborate formularele de cereri pentru toate etapele de examinare a proiectelor privind edificarea sau intervenții de restaurare a monumentelor de for public și modelul Fișei de avizare; Au fost elaborate formularele de cereri pentru toate etapele de examinare a proiectelor privind intervențiile asupra monumentelor de arhitectură și în zonele construite protejate. Sunt aprobate prin ședința CNMI. Modelul Fișei de avizare este aprobată prin HG nr.73 din 31.01.2014; A fost elaborat proiectul regulamentului de activitate al centrului național pentru patrimoniu cultural imaterial, în conformitate cu legislația națională și documentele internaționale la care Republica Moldova este arte; A fost elaborat proiectul Normelor de acreditare a experților în domeniul salvărdării patrimoniului cultural imaterial;
	Responsabilizarea persoanelor juridice și fizice în problema protejării patrimoniului cultural	Autoritățile Publice Locale	Acordurile de protejare a patrimoniului cultural, semnate	În curs de realizare/ 6 acorduri/contracte de servicii încheiate (Râșcani, Ialoveni, Fălești, Edineț) Pentru diseminarea informației au fost publicate în presa locală materiale informative. Au fost organizate ateliere de formare/instruire în domeniul salvărdării patrimoniului cultural imobil.
	Instalarea indicațiunilor protective la siturile arheologice	Ministerul Culturii	50 de indicațiuni la siturile arheologice instalate anual	Nerealizat/Din lipsa resurselor financiare nu au fost instalate în anul de raportare indicațiuni la siturile arheologice.
	Instalarea indicațiunilor protective la monumentele istorice	Ministerul Culturii	Indicațiuni la monumente istorice, instalate în proporție de 100%	Nerealizat/În conformitate cu proiectul elaborat al Legii privind protejarea monumentelor istorice și în conformitate cu practica internațională în domeniu, instalarea indicațiunilor protective la monumentele istorice ține de competența Autorităților Publice Locale.
	Contracararea „arheologiei ilegale”	Ministerul Culturii Ministerul afacerilor Interne Autoritățile Publice Locale	Patrimoniul arheologic, salvat	Realizat/ În anul 2015 au fost întocmite 12 procese-verbale privind încălcările depistate în domeniul protejării patrimoniului arheologic și înaintate propuneri pentru soluționarea problemelor apărute.
	Modernizarea sistemului de securitate a patrimoniului cultural mobil din muzee:			
	colecțiile muzeelor naționale (6 unit.);	Ministerul Culturii	Instituții securizate în proporție de 100%	Realizat/4 muzee naționale sunt securizate la 100%, 2 muzee – la 50 % (lipsește sistemul automatizat de monitorizare).

colecțiile muzeelor locale (100 de muzee)	Autoritățile Publice Locale	100 % instituții, securizate	În curs de realizare/ Securitatea colecțiilor muzeale se asigură de către fondatorii muzeelor. În cazul celor mai multe muzee, securitatea e asigurată de gratiile de la ferestre, dar și paznici. Din lipsa mijloacelor financiare nu este posibilă modernizarea sistemului de securitate.
Crearea sistemului instituțional de conservare, restaurare a patrimoniului cultural național			
Elaborarea și promovarea programului național de conservare, restaurare a patrimoniului cultural	Ministerul Culturii	Programul elaborat și actualizat anual	În curs de realizare / În conformitate cu Normele de clasare a patrimoniului cultural mobil, Normele de acreditare a experților și Normele de acreditare a restauratorilor și conservatorilor în domeniului patrimoniului cultural mobil, au fost acreditați experți, restauratori și conservatori.
Formarea capacităților instituționale necesare pentru restaurarea monumentelor istorice și de for public	Ministerul Culturii	Institutul Monumentelor creat	În curs de realizare/Crearea Institutului Monumentelor istorice reprezintă una din prevederile proiectului de Lege privind protejerea monumentelor istorice, proiect care se află în proces de avizare.
Restaurarea și revitalizarea patrimoniului cultural construit și de for public	Ministerul Culturii	5-10 monumente restaurate și revitalizate anual	Realizat/Lucrări de restaurare, respectiv revitalizare a patrimoniului în anul 2015 au avut loc la: - Casa-muzeu Gr.Vieru, s. Pererița, rn. Briceni; edificiul Muzeului Național de Artă (grant); Muzeul Național de Istorie; casă vernaculară din cadrul Rezervației cultural-naturale Orheiul Vechi; totodată a avut loc proiectarea lucrărilor de construcție a teatrului republican muzical dramatic „BP Hașdeu” și proiectarea lucrărilor de restaurare a Sălii cu Orgă.
Dezvoltarea capacităților pentru conservarea-restaurarea patrimoniului mobil	Ministerul Culturii	7 laboratoare de conservare-restaurare create și reutilitate	În curs de realizare / MNAM în colaborare cu AMTAP continuă formarea specialiștilor în domeniul restaurării patrimoniului cultural mobil. Din lipsa mijloacelor financiare atelierele și laboratoarele de restaurare din cadrul muzeelor naționale nu au fost completate cu utilaje și echipament.
Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural mobil din domeniul public	Ministerul Culturii	Număr de obiecte conservate-restaurate crescut anual cu 5%	Realizat/ 2421 piese de patrimoniu cultural mobil conservate/restaurate, ceea ce reprezintă cu 56% mai puține piese conservate/restaurate decât în anul precedent.
Revitalizarea complexelor memoriale de război:			
naționale;	Ministerul Culturii	4-8 complexe revitalizate anual	Nerealizat.
locale	Autoritățile Publice Locale	12-20 complexe, revitalizate anual	Realizat/Conform datelor furnizate de APL, în anul de raportare au fost revitalizate 53 monumente/morminte de război/complexe (Orhei, Ungheni, Rezina, Dondușeni, Bălți, Fălești, Strășeni, Soroca, Nisporeni).
Formarea și dezvoltarea sistemului de inspectare și monitorizare a patrimoniului cultural național:			
Inspectarea patrimoniului imaterial	Autoritățile Publice Locale	800 de elemente de patrimoniu cultural imaterial, inspectate și monitorizate	Nerealizat/La moment, nu există un sistem de inspectare și monitorizare a patrimoniului imaterial din lipsa metodologiei care ar sta la baza acestui sistem. Indicații metodologice au fost elaborate în anul 2015, urmează a fi înaintate spre aprobare. Totodată, acțiunea nu poate fi în totalitate aplicată, din cauza: lipsa resurselor financiare, respectiv a specialiștilor în acest domeniu. Și totuși, în unele raioane (Rîșcani, Orhei, Ungheni) acest proces de lucru a fost inițiat și desfășurat, fiind inspectate și monitorizate 206 elemente de patrimoniu cultural

				imaterial.
	Inspectarea patrimoniului arheologic și a peisajelor culturale	Ministerul Culturii	8000 de situri inspectate și monitorizate	Realizat/ În anul 2015 au fost: 40 de inspectări arheologice efectuate; 390 dosare cu fișe și de evidență a siturilor arheologice întocmite; 390 situri arheologice incluse în baza de date electronică a patrimoniului arheologic; 400 expertize arheologice de teren efectuate
	Inspectarea monumentelor istorice și de for public	Ministerul Culturii	3000 de monumente inspectate și monitorizate	Realizat/ În anul de referință de către reprezentanții Agenției de Inspectare și Restaurare a RM au fost efectuate deplasări de evaluare pentru revizuirea Registrului monumentelor al RM – 286 monumente din raioanele Centru și Sud.
Formarea unui sistem de proiectare și restaurare a obiectelor de patrimoniu cultural bazat exclusiv pe specialiști atestați în domeniul patrimoniului cultural				
	Formarea și dezvoltarea registrelor specialiștilor atestați în domeniul proiectării și restaurării monumentelor	Ministerul Culturii	Registre create	Nerealizat/ Registre necreate. Acestea urmează a fi create în baza prevederilor Legii privind protejarea monumentelor istorice, proiectul căruia se află în proces de avizare.
	Formarea Centrului de formare profesională a specialiștilor în domeniul conservării, restaurării monumentelor istorice	Ministerul Culturii; Ministerul Educației	Cadre formate	Nerealizat/ În anul 2015 la această acțiune nu au fost întreprinse măsuri.
Formarea unui sistem de salvare și revitalizare a patrimoniului cultural aflat în pericol de dispariție				
	Revitalizarea patrimoniului cultural imaterial aflat în pericol de dispariție	Ministerul Culturii	5 elemente de patrimoniu cultural revitalizate și salvate anual	În curs de realizare/O modalitate de revitalizare a patrimoniului cultural imaterial se realizează prin promovarea patrimoniului cultural imaterial din țară în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Astfel, în anul 2015: a fost finalizat și depus la Biroul UNESCO de la Paris dosarul de nominalizare “Tehnicile tradiționale de realizare a scoarței”, în comun cu România (realizat în Tr II); a fost actualizat dosarul de nominalizare “Tehnicile tradiționale de realizare a scoarței”, conform cerințelor UNESCO din 30 iunie 2015 (tr II); a fost depusă nominalizarea Peisajul Arheologic Orheiul Vechi în Lista de așteptare pentru Patrimoniul cultural Mondial UNESCO;
	Cercetarea și salvarea patrimoniului arheologic aflat sub impact antropic, natural	Ministerul Culturii	15 situri salvate și cercetate anual	Realizat/ Au fost efectuate 14 cercetări arheologice de salvare. Totodată, în baza acordului de colaborare între Institutul Patrimoniului Cultural (AȘM) și primăria Crihana Veche, a contractului economic, au continuat cercetările arheologice de salvare la situl de tip Sântana de Mureș-Cernjachov și la tumulul scitic de pe teritoriul satului Crihana Veche, r-nul Cahul;
	Dezvoltarea colecțiilor de patrimoniu cultural mobil din cadrul muzeelor naționale prin sistemul de achiziții	Ministerul Culturii	Număr de colecții crescut cu 2 % anual	Realizat/ Pentru anul 2015- Colecțiile de patrimoniu muzeal au fost completate cu 4932 bunuri muzeale, cu 24% mai puțin decât în anul 2014. În anul 2015 din surse bugetare nu a fost achiziționată nici o piesă de patrimoniu; din mijloace speciale ale muzeelor au fost achiziționate 129 piese.

1.3. Valorificarea și integrarea patrimoniului cultural în politicile publice, astfel încât, până în anul 2020, 30 % din acesta să fie valorificat în activități durabile: educaționale, sociale, economice, turistice și de mediu	Integrarea patrimoniului cultural în politici publice, planuri de amenajare a teritoriului și de dezvoltare durabilă, în activități sociale, economice și de mediu naționale și comunitare			
	Integrarea patrimoniului cultural național în curricula școlară și universitară.	Ministerul Educației; Ministerul Culturii	Sistem educațional axat pe valori naționale instituit	Realizat/ Toate disciplinele incluse în curricula universitară pentru specialitatea culturologie, urmăresc formarea specialistului capabil să abordeze cultura din perspective disciplinare multiple, inclusiv să poată organiza manifestări cultural-artistice axate pe tradiția culturală locală, să promoveze valorile culturale luând în considerare totalitatea creațiilor acumulate și sedimentate istoric, să aibă cunoștințe și abilități în valorificarea patrimoniului cultural național. Curricula universitară pentru specialitatea ” Management artistic ” include discipline precum: <i>Managementul patrimoniului cultural, Management muzeal, Marchetingul meșteșugurilor, Managementul proiectului cultural</i> etc. Catedra urmărește și pregătirea managerilor capabili să conceapă, să proiecteze, să implementeze proiecte și să dezvolte evenimente culturale ce vizează valorificarea patrimoniului cultural național. În cadrul învățământului profesional tehnic postsecundar la specialitatea 2902 „turism”, codul S.01.O.001, se predă disciplina „Patrimoniul turistic național”, anul I de studii, 3 credite transferabile. La specialitățile pedagogice, în cadrul disciplinelor de bază, au fost incluse tematici care elucidează subiectul patrimoniului cultural național. De la 1 ianuarie 2013, toate instituțiile de învățământ superior publice au trecut la autonomia financiară. Acest proces a permis mai multă libertate conducerii universităților în promovarea noilor programe de studii, în elaborarea metodologiilor de admitere etc. Remarcăm, integrarea patrimoniului cultural național în curricula universitară ține de fiecare instituție în parte. Astfel, toate specialitățile din cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice au misiunea să protejeze și să sporească patrimoniul cultural național la ciclul I, licență.
	Atragerea elevilor și studenților în procesul de protejare a patrimoniului cultural.	Ministerul Educației; Ministerul Culturii	Sistem educațional axat pe valori naționale instituit	Realizat/ În cadrul procesului didactic au fost realizate multiple activități practice privind teaurizarea, promovarea, protejarea patrimoniului cultural național.
	Instituirea și promovarea programelor de master: managementul patrimoniului cultural; restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit; conservarea și valorificarea patrimoniului cultural imaterial.	Ministerul Educației; Ministerul Culturii	3 programe noi create	Realizat/ În cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice la ciclul II, masterat, sunt autorizate două programe ce țin de valorificarea și integrarea patrimoniului cultural: –Patrimoniul cultural și manifestări artistice (Domeniul de formare profesională 226 – Culturologie, 120 de credite, aprobat de Ministerul Culturii și Turismului din RM la data de 19.03.2008, ord. nr. MR 02-06); –Restaurarea operelor de artă (Domeniul de formare profesională 215 – Arte decorative, 90 de credite, aprobat de Ministerul Culturii și Turismului din RM la data de 19.03.2008, ord. nr. MR 02-14).
Integrarea patrimoniului cultural în politici publice, planuri de amenajare a teritoriului și de dezvoltare durabilă, în activități sociale, economice și de mediu naționale și comunitare				

	Integrarea patrimoniului cultural în planuri de amenajare (plan urbanistic general, plan urbanistic urban, plan amenajare teritoriu) și dezvoltare durabilă.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor; Autoritățile Publice Locale	Politicile publice, axate pe valori tradiționale	<p>În curs de realizare/ A fost elaborat Codul urbanismului și construcțiilor al Republicii Moldova;</p> <p>Conform datelor APL, strategiile raionale de dezvoltare prevăd măsuri de amenajare a teritoriului, precum și de integrare a patrimoniului cultural (Rîșcani, Criuleni, Dondușeni, Bălți, Fălești), pentru implementarea cărora, însă nu există acoperire financiară suficientă. Planuri de amenajare a teritoriului și strategii de dezvoltare social-economică pot fi menționate: Plan de amenajare a zonei de odihnă în defileul luncii Prutului; Planul Urbanistic general al orașului Ungheni (elaborat în cadrul proiectului „Elaborarea și managementul planurilor integrate de dezvoltare urbană”, Strategia de dezvoltare a turismului a raionului Dondușeni pentru anii 2016-2016, Planul strategic pentru dezvoltarea turismului al raionului Soroca.</p> <p>De către minister are loc promovarea proiectului „COMUS - Strategii urbane conduse de către comunitățile locale din orașele istorice”. Proiectul COMUS este formulat în baza priorităților politice ale CE și UE în contextul Programului Parteneriatului Estic (2015-2020) și privește reabilitarea orașelor istorice prin conservarea patrimoniului cultural. În Republica Moldova, orașul inclus în proiect este Soroca.</p> <p>Finalități ale implementării proiectului sunt prevăzute:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instruirea și perfecționarea personalului din cadrul autorităților publice locale privind integrarea patrimoniului cultural istoric în circuitul turistic și în planurile de dezvoltare urbanistică; - elaborarea și aprobarea planului de management al orașului; - promovarea conceptului de protejare a patrimoniului cultural la nivel local; - realizarea studiilor de fezabilitate a monumentelor istorice, respectiv restaurarea unora dintre ele; - stabilirea cooperării internaționale pe acest subiect.
Valorificarea turistică a patrimoniului cultural național				
	Încadrarea obiectelor de patrimoniu cultural în rutele turistice	Agenția Națională a Turismului; Ministerul Culturii	Turismul, axat pe valori tradiționale	Realizat/ Pe parcursul anului 2015 au fost elaborate 20 Rute turistice naționale ale Republicii Moldova care au fost aprobate prin Ordinul nr.10 din 7 aprilie 2015. În rutele înregistrate au fost incluse circa o sută patruzeci de obiecte importante de patrimoniu cultural. Fișele tehnice ale rutelor înregistrate, ce conțin obiectele menționate sunt publicate pe pagina web a Agenției Turismului.
Valorificarea patrimoniului cultural național prin parteneriate public-private				
	Revitalizarea monumentelor istorice prin parteneriate public-private	Ministerul Culturii; Ministerul Economiei	Monumentele, revitalizate	<p>În curs de realizare / În anul 2015 nu au fost încheiate parteneriate public-private în vederea revitalizării monumentelor istorice.</p> <p>A fost acordată asistență consultativă în elaborarea a 3 studii de fezabilitate pentru proiectele parteneriatului public – privat (PPP) și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrul de Agrement în incinta Casei de Cultură din s. Cărpineni, rn. Hîncești; - Construcția, amenajarea și exploatarea Complexului sportiv Gravity-Park, or. Orhei;

				- Construcția spațiului locativ și a obiectelor social culturale pe terenul din str. N.Testimiteanu nr. 3 din mun. Chișinău.
Valorificarea cultural-științifică a patrimoniului cultural				
	Atlasul etnografic al Republicii Moldova	Ministerul Culturii; Academia de Științe a Moldovei	Atlas etnografic elaborat și publicat	Nerealizat/ Acțiune nerealizată din cauza lipsei resurselor financiare.
	Repertoriile naționale ale siturilor arheologice, ale monumentelor istorice și de for public	Ministerul Culturii; Academia de Științe a Moldovei	3 repertorii elaborate și publicate	În curs de realizare / În anul 2015 în Baza de date electronică a patrimoniului arheologic imobil au fost incluse 390- Situri arheologice.
	Simpozioanele, colocviile, forumurile privind patrimoniul cultural național	Ministerul Culturii; Academia de Științe a Moldovei	Acțiuni științifice organizate	Realizat/ În anul 2014 și anul 2015 au avut loc organizarea și desfășurarea de către instituțiile din subordinea ministerului și AȘM, a cca 30 manifestări științifice în domeniul patrimoniului cultural național; materiale editate în domeniu (articole, comunicări științifice, monografii și alte lucrări)- peste 250; organizarea și desfășurarea a 75 expoziții de valorificare a patrimoniului cultural național;
	Crearea arhivelor patrimoniului cultural național	Ministerul Culturii; Academia de Științe a Moldovei; Ministerul Economiei	Arhive de patrimoniu create	În curs de realizare/ În proces de elaborare se află draftul proiectului sistemului de arhivare a datelor digitizate ale patrimoniului mobil. Totodată, în cazul colecțiilor mobile ale muzeelor naționale, sectorul evidență/digitizare a patrimoniului cultural național încă se confruntă cu multiple dificultăți, mai ales cele ce țin de utilizarea softurilor/tehnologiilor pentru digitizare. De asemenea, în cazul digitizării patrimoniului mobil, menționăm despre lipsa unui soft național care să asigure același format al digitizării obiectelor de patrimoniu, respectiv lipsa resurselor financiare pentru îndeplinirea acestui deziderat.
Popularizarea și promovarea patrimoniului cultural național				
	Elaborarea, publicarea materialelor promoționale, a filmelor documentare privind patrimoniul cultural național	Ministerul Culturii	Materiale promoționale publicate; filmele documentare elaborate	Realizat/ Academia de Științe a Moldovei în anul de raportare a editat pliantul “Patrimoniul Cultural al comunei Crihana Veche. Cercetare și Valorificare” (5 mii de ex.); au fost editate mărci poștale personalizate (8 mărci, dintre care 4 cu tematică arheologică, vederi generale a șantierului arheologic și piese arheologice descoperite la Crihana Veche). Popularizarea și promovarea patrimoniului cultural național a avut loc prin: interviuri pentru posturile de radio și TV cu tematica valorificării și protecției patrimoniului arheologic, etnografic și artistic (cca 166); articole de popularizare a științei (53); lecții publice axate pe tematica patrimoniului arheologic. Muzeele naționale, anual întreprind activități de promovare atât a instituției, cât și a activităților organizate în domeniul patrimoniului cultural național. Astfel, au fost editate - 11 categorii de materiale promoționale (invitații, afișe, bannere, pliante, flyere, spoturi audio, panouri publicitare etc.);
	Promovarea patrimoniului cultural imobil și imaterial în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO	Ministerul Culturii	Obiectele de patrimoniu național înscrise în Lista UNESCO	Realizat/În anul 2015 a fost finalizat și depus la Biroul UNESCO de la Paris dosarul de nominalizare “Tehnicile tradiționale de realizare a scoarței”, în comun cu România (realizat în Tr. II). A fost actualizat dosarul de nominalizare “Tehnicile tradiționale de realizare a scoarței”, conform cerințelor UNESCO din 30 iunie 2015 (Tr III).

				A fost depusă nominalizarea Peisajul Arheologic Orheiul Vechi în Lista de așteptare pentru Patrimoniul cultural Mondial UNESCO;
2. Asigurarea circulației reale și virtuale a produsului cultural				
2.1. Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor culturale, astfel încât, anual, 3% din instituțiile din țară să devină centre comunitare multifuncționale	Realizarea studiilor de oportunitate și fezabilitate a instituțiilor culturale (case de cultură, biblioteci, instituții teatral-concertistice).	Ministerul Culturii Autoritățile Publice Locale	Studiile de fezabilitate, realizate	Realizat/ Studii de fezabilitate realizate în Rîșcani, Orhei, Ialoveni, Criuleni, Edineț (7 studii).
	Identificarea instituțiilor care trebuie să fie reparate și reutilitate	Ministerul Culturii Autoritățile Publice Locale	Instituțiile, identificate	Realizat/ Acțiune permanent realizată. În anul 2015, în parteneriat cu Guvernul R. Austria au fost inițiate negocieri privind realizarea unui proiect de reabilitare a instituțiilor culturale prin intermediul acordării unui credit preferențial (Sala cu Orgă, Filarmonica Națională, Teatrul Național Mihai Eminescu, Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”). Proiectul urmează a fi examinat în cadrul comitetului interinstituțional de planificare strategică.
	Reabilitarea instituțiilor; reparația muzeelor	Ministerul Culturii Autoritățile Publice Locale	Muzeele, reparate	Realizat/ La nivel național a avut loc: - restaurarea casei-muzeu Gr. Vieru din s. Pererîta, rn. Briceni; - continuarea lucrărilor de restaurare a edificiului Muzeului Național de Arte al Moldovei, str.31 august 1989, nr.115; - continuarea lucrărilor de reparație a Muzeului Național de Istorie; Reparații curente ale muzeelor au fost realizate în raioanele Drochia, Rîșcani, Orhei, Ungheni, Rezina, Leova, Criuleni, Bălți, Călarași, Edineț, Strășeni, Glodeni, Hîncești (16 muzee). Lipsa resurselor financiare împiedică realizarea acțiunii în toate raioanele și pentru toate muzeele.
	Reparația caselor de cultură în vederea refuncționalizării	Autoritățile Publice Locale	Casele de cultură, pregătite pentru refuncționalizare	Realizat/ În anul 2015 au suportat reparații curente și capitale cca 15% din numărul total al caselor de cultură.
	Reutilizarea instituțiilor teatral-concertistice	Ministerul Culturii; Autoritățile administrației publice locale	Instituțiile teatral-concertistice, reutilitate și reparate	În curs de realizare/ În anul 2015 s-a elaborat documentația de proiect pentru lucrările de restaurare a Sălii cu Orgă, a avut loc proiectarea lucrărilor de construcție a Teatrului Republic Muzical-Dramatic „B.P. Hașdeu” din or. Cahul.
	Aprobarea unui nou Regulament al Casei de cultură	Ministerul Culturii	Regulamentul, aprobat	În curs de realizare / Proiect de Regulament elaborat.
	Implementarea reformei caselor de cultură și refuncționalizarea acestora în centre comunitare.	Ministerul Culturii; administrația publică locală	Reforma, realizată	Nerealizat.
Implementarea	Ministerul Culturii;	Reformă realizată	Realizat/ În anul 2015 AGEPI a desfășurat următoarele activități de promovare a	

	<p>reformei sistemului bibliotecar prin transformarea bibliotecilor în centre infodocumentare</p>	<p>Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; autoritățile administrației publice locale</p>		<p>sistemului național de PI în rândul bibliotecarilor din republică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - S-a participat cu comunicări la atelierele „Servicii noi de bibliotecă runde 1 - 2” și Trainingul „Formare de Formatori” (bibliotecari – instituții publice) organizate de către IREX Moldova în cadrul programului NOVATECA pentru bibliotecarii-formatori; - S-a participat cu comunicări în cadrul meselor rotunde „Beneficiarii drepturilor de autor - între limitele protecției legale și asigurarea accesului la informație”, organizate în comun cu Biblioteca Științifică Medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu” din Republica Moldova pentru bibliotecarii din bibliotecile universitare și „Rolul mărcii în promovarea produselor și serviciilor autohtone”, în comun cu Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică a Institutului Național de Cercetări Economice al AȘM pentru studenți și tinerii antreprenori; - S-a participat la organizarea și coordonarea seminarului consacrat Zilei Inventatorului și Raționalizatorului în comun cu Biblioteca Științifică Medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu” din Republica Moldova; - A fost organizat seminarul practic „Aplicarea programului Panorama de brevet” la Biblioteca Științifică Medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu” din Republica Moldova pentru bibliotecari și persoane din mediul academic; <p>În cadrul acestor seminare au fost școlarizate în domeniul PI – 175 persoane și diseminate 890 ex. de publicații/materiale promoționale.</p> <p>De asemenea, în anul 2015 a fost lansată Ediția a V-a a Concursului republican „Biblioteca – partener în promovarea proprietății intelectuale”, la care participă biblioteci universitare, specializate și publice din diferite raioane ale republicii.</p>
	<p>Elaborarea regulamentului privind responsabilitățile Ministerul Culturii în cadrul descentralizării și a responsabilităților autorităților publice locale de nivelul I și al II-lea în administrarea instituțiilor culturale</p>	<p>Ministerul Culturii</p>	<p>Regulament aprobat</p>	<p>În curs de realizare/ Regulament elaborat. Va fi promovat după aprobarea Strategiei naționale de descentralizare.</p>
	<p>Promovarea și identificarea parteneriatelor public-privat pentru rețeaua de instituții culturale</p>	<p>Ministerul Culturii; Autoritățile administrației publice locale; Instituția publică națională a audiovizualului</p>	<p>2 parteneriate, create anual</p>	<p>Nu au fost create parteneriate publice-privat.</p>

		Compania „Teleradio-Moldova”		
2.2. Crearea rețelelor virtuale ale instituțiilor și produselor culturale astfel încât, până în anul 2020, toate categoriile de patrimoniu cultural, inclusiv colecțiile muzeelor și fondurile bibliotecilor, să fie digitizate, iar sistemul informațional din domeniul culturii să devină funcțional	Digitizarea patrimoniului cultural național			
	Digitizarea patrimoniului cultural material, imaterial și audiovizual; crearea sistemului e-patrimoniu	Ministerul Culturii; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; Centrul de Governare Electronică (E-Government)	Patrimoniu cultural digitizat; sistemul e-patrimoniu creat	<p>Realizat/ Digitizarea patrimoniului mobil- 8889 bunuri din muzee digitizate, cu 8,81% mai mult decât în anul precedent;</p> <p>Activitatea de digitizare a patrimoniului cultural imaterial a fost desfășurată de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, care pe parcursul anului 2014-2015 a continuat activitățile privind arhivarea, conservarea și evidența elementelor patrimoniului cultural imaterial începute în anii precedenți.</p> <p>Ceea ce ține de activitatea Centrului Național de Conservare și Protejare a Patrimoniului Cultural (CNCPPCI):</p> <p>s-a completat arhiva cu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - un nou registru electronic al bobinelor digitizate (nr. 91, 93, 94A, 96, 97, 98, 99) din fondul de folclor (Festivaluri și concursuri); - materiale din cadrul proiectului de iarnă „Cine vine la noi” la TV Moldova 1”; - registrul electronic completat al casetelor video digitizate (nr.1-5, 10-12, 110-115, 111); - înregistrări digitizate (de pe casete audio) ale cântecelor interpretate de Angela Păduraru (anii 1960-1970) etc; - bobinele digitizate 175-180 din fondul Festivaluri și concursuri; - bobinele 91, 92A, 92B, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 180-200 din Fondul de folclor (Festivaluri și concursuri); <p>A fost creată arhiva interpreților vocaliști și instrumentiști basarabeni (45 piese).</p> <p>Activitatea de documentare a patrimoniului cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost descifrate 9 texte folclorice din fondul de folclor (bobinele digitizate nr.91-99) și 4 dansuri; - au fost descifrate pe note și clasificat folclorul muzical din Fondul de folclor (9 piese Fond Festivalul Nicolae Sulac, ed. I, 2005; 15 piese din Fondul de folclor, Concursul Tamara Ciobanu, ed. II, 1991), din fondul bobinelor digitizate (nr. 91-99, 110-115).
	Digitizarea fondurilor bibliotecilor și asigurarea rețelei de împrumut digital interbibliotecar			<p>Realizat/ Procesul de digitizare fondurilor bibliotecilor este unul continuu, realizând în anul de raportare următoarele activități:</p> <p>Activitățile de evidență și conservare sunt desfășurate inclusiv de către Biblioteca Națională a Moldovei (BNM), Camera Națională a Cărții (CNCRM).</p> <p>Indicatori de rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - înregistrări adăugate în componența bazei centrale de date: 35.055 (BNM); - completarea colecției de Cărți vechi și rare (BND Moldavica) cu: 380 obiecte digitale, 90 mii pagini digitalizate (cu cca17% mai mult decât în 2014); - organizarea și desfășurarea expozițiilor- 209 (BNM); - completarea Arhivei Depozitului Legal cu 9716 unități (CNCRM); - scanarea unităților bibliografice- 1546, circa 158 768 pagini (cu 37% mai mult decât în 2014);

				Evidența colecțiilor bibliotecilor se efectuează în mod manual, cât și în sistem automatizat.
	Formarea sistemului informațional e-cultura	Ministerul Culturii; Centrul de Guvernare Electronică (E-Government)	Sistem informațional e-cultura creat	În curs de realizare / A fost creat conceptul site-ului; specificația tehnică elaborată; harta site-ului creată; 100 noduri cu legăturile specifice create; site-ul completat cu informațiile necesare. S-au efectuat completări și modificări necesare după perioada de testare, pe frontpage, documente în proiect, banere.
	Formarea bibliotecii virtuale a Republicii Moldova	Ministerul Culturii; bibliotecile; Centrul de Guvernare Electronică (E-Government)	Biblioteca virtuală națională, creată	În curs de realizare/ În cadrul proiectului Biblioteca Națională digitală Moldova este creată pagina web: www.moldavica.bnrm.md . Bibliotecile locale actualmente nu sunt conectate.
Crearea e-serviciilor în domeniul culturii				
	Instruirea angajaților instituțiilor culturale în domeniul tehnologiilor informaționale	Ministerul Culturii	Angajații din instituțiile culturale în domeniul IT instruiți	Realizat/ În cadrul programului NOVATECA, a cărui partener este și ministerul, se fac instruirii angajaților bibliotecilor în domeniul utilizării tehnologiilor informaționale și mediul internet, având ca finalitate obținerea deprinderilor în acest domeniu. Indicatori de rezultat: 902 bibliotecari total instruiți, 20 specialiști IT instruiți, 12 voluntari IT instruiți,
3. Creșterea ponderii economice a sectorului cultural și a industriilor creative				
3.1. Asigurarea unui management bazat pe performanță în toate instituțiile culturale finanțate de către stat, astfel încât, până în anul 2020, în toate instituțiile culturale să fie implementat sistemul de management bazat pe performanțe	Elaborarea cadrului normativ referitor la managementul bazat pe performanță în instituțiile culturale: elaborarea caietelor de management pentru fiecare tip de instituție culturală; elaborarea regulamentului	Ministerul Culturii	Regulamente aprobate; caiete de management elaborate	În curs de realizare / A fost elaborat proiectul Regulamentului privind managementul în instituțiile de cultură, și va fi promovat către instituțiile de resort pentru avizare și aprobare după modificările la Legea cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice.
	Crearea Centrului de formare continuă în domeniul culturii și patrimoniului	Ministerul Culturii	Centrul, creat și funcțional	Realizat/ Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la Instituția publică Centrul Național de Formare și Analiză în domeniul Culturii a fost elaborat și supus reavizării.

3.2. Implementarea modelelor de finanțare flexibile pentru susținerea politicilor culturale și a priorităților timpului, astfel încât ponderea instituțiilor independente din sector care primesc finanțare din buget să crească cu 3% anual, iar în 2020 să constituie minimum 21%	Implementarea granturilor multianuale pentru dezvoltarea industriei cinematografice în țară	Ministerul Culturii	Număr de filme create anual	În curs de realizare / În anul de referință a fost elaborat proiectul Regulamentului de finanțare a cinematografului.
	Implementarea granturilor multianuale pentru proiectele instituțiilor teatrale	Ministerul Culturii	Mecanism implementat; număr de proiecte realizate anual	Nerealizat / Cadrul normativ neelaborat.
	Monitorizarea continuă a raportului dintre resursele utilizate și veniturile instituțiilor culturale, pentru a asigura sustenabilitatea acestora	Ministerul Culturii	Rapoarte anuale de monitorizare publicate	În curs de realizare / Monitorizarea se realizează trimestrial. Raport financiar anul elaborat.
	Modificarea modului de finanțare al inițiativelor tehnice comune	Ministerul Culturii; Ministerul Finanțelor	Mecanism de finanțare modificat	Nerealizat/ Acțiune nerealizată din cauza neaprobării modificărilor și completărilor la Legea cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice nr.1242 din 15.10.2003 care prevede modificarea mecanismului de finanțare.
3.3. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea antreprenorială a culturii și a industriilor culturale, astfel încât în anul 2020 ponderea culturii la formarea PIB-ului să constituie 3%	Elaborarea cadrului legislativ și normativ în domeniul industriilor creative și culturale	Ministerul Culturii	Cadru legislativ și normativ aprobat	Nerealizat.
	Elaborarea unui studiu cu privire la piața culturală din țară.	Ministerul Culturii; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; Ministerul Economiei	Studiu publicat	Realizat/ În 2015 AGEPI a finalizat proiectul privind elaborarea unui studiu cu privire la contribuția economică a industriilor creative în economia Republicii Moldova. Proiectul a fost realizat de către un grup de experți locali, cu sprijinul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale. Studiul urmează a fi publicat în primul semestru al anului 2016.
	Crearea de parteneriate cu Ministerul Economiei pentru facilitarea afacerilor în domeniul cultural	Ministerul Culturii; Ministerul Economiei	Parteneriate create; număr de afaceri în domeniul cultural crescut	În curs de realizare / Prin intermediul Programului de Cultură și Creativitate al Uniunii Europene - Parteneriatului Estic s-au planificat două studii – în domeniul teatrelor și industriilor creative, care vor avea ca finalitate, inclusiv evaluarea capacității antreprenoriale a acestor domenii.

	Identificarea produselor potențiale care să constituie brand de țară prin crearea parteneriatelor cu autoritățile, artiștii și firmele de design	Ministerul Culturii; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; Ministerul Economiei	Produse de brand identificate	Realizat/ Indicator realizat reieșind din activitatea AGEPI, care promovează produsele autohtone – brand de țară.
4. Creșterea contribuției sectorului cultural în dezvoltarea coeziunii sociale				
4.1. Creșterea progresivă a participării la activitățile culturale a cetățenilor, astfel încât, până în anul 2020, rata de participare să constituie cel puțin 40% din populație, iar consumul cultural să crească cu 1% anual	Promovarea acțiunilor organizațiilor nonguvernamentale din domeniul culturii care să sporească participarea la activitățile culturale	Ministerul Culturii	8 proiecte susținute anual	Realizat/ În anul 2015 au fost susținute financiar 59 proiecte culturale în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 834 din 8 octombrie 2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a proiectelor culturale desfășurate de asociațiile obștești.
	Încurajarea participării tinerilor la acțiunile culturale și la luarea deciziilor în stabilirea priorităților locale	Ministerul Culturii	2 proiecte susținute anual	Realizat/Au fost susținute în organizare și desfășurare acțiuni/evenimente culturale cu participarea tinerilor: Concursul Internațional al Tinerilor Interpreți „Eugen Coca”, ediția XXI; ediția a V-a a Festivalului Internațional al Școlilor de Teatru „ClassFest”; Concursul Republican Ștefan Neaga “Tineri Talentați”; Susținerea activităților Clubul ui Moldovenesc de Jocuri Intelectuale; organizarea Galei Internaționale a Teatrelor de păpuși „Licurici 70”; Salonul Internațional de Carte pentru copii și Tineret 2015; Festivalul internațional de poezie Grigore Vieru, ed. A VII-a; Salonul Internațional de Carte, Festivalul Național al Cărții și Lecturii;
	Organizarea acțiunilor comune, la nivel regional și local, pentru stimularea educației artistice nonformale și a schimbului de bune practici	Ministerul Culturii; Autoritățile administrației publice locale	Acțiunile comune, realizate	Realizat/ În anul de raportare Ministerul Culturii în comun cu autoritățile publice locale, precum și instituțiile subordonate Ministerului au organizat și desfășurat o serie de evenimente, acțiuni care direct sau indirect au ca scop stimularea educației nonformale. Printre cele mai importante pot fi menționate: Festivalul Național al Iei; Târgul Național al Covorului; Bâlcii olarilor în satul Iurceni; Târgul meșterilor artizani „Tezaur”; Festivalul-concurs național al obiceiurilor și tradițiilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura”; Sărbătoarea meșterilor populari „La poalele Țiglei”, Festivalul Național de Folclor „La Nistru la mărgioară” ș.a.
	Realizarea studiilor de monitorizare a participării culturale	Ministerul Culturii; Autoritățile administrației publice locale	Studiul anual, realizat	În curs de realizare/ Anual activitatea culturală, precum și participarea culturală este monitorizată statistic. Astfel, în anul 2015, în cazul instituțiilor subordonate Ministerului a fost înregistrat un număr de 463,7 spectatori (cu circa 2% mai puțin decât în anul 2014). În cazul autorităților publice locale, numărul de spectatori a constituit - 9830,8 miispectatori (cu circa 3% mai puțin decât în anul 2014).
4.2. Maximizarea beneficiilor sociale ale culturii, astfel încât gradul de intoleranță al cetățenilor din republică să scadă cu 2% anual și cu	Dezvoltareaparteneriate lor de incluziunesocială cu școlile, administrația public localăși cu organizațiileculturale	Ministerul Culturii; Ministerul Educației; Autoritățile administrației	Gradul de intoleranță al cetățenilor, scăzut cu 2% anual	Realizat/ Acțiune realizată prin intermediul activităților/evenimentelor în comun desfășurate de minister și alte autorități/organizații. Totodată, în vederea facilitării incluziunii sociale, de către minister în comun cu instituțiile din subordine și autoritățile publice locale de nivel I și II se implementează documente de politici intersectoriale din domeniile: protecția și

minimum 14% pînă în 2020		publice locale; Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”		asigurarea drepturilor copilului, drepturile familiei, drepturile persoanelor cu dizabilități. Parteneriate mai sunt stabilite și prin intermediul organizării și desfășurării evenimentelor pentru sensibilizarea opiniei publice în raport cu probleme sociale, precum sunt: traficul de ființe umane, consumul de alcool și droguri sau în raport cu comemorarea unor evenimente istorice, precum ar fi comemorarea victimelor Holocaustului.
	Implicarea organizațiilor social-culturale în promovarea egalității prin cultură.	Ministerul Culturii	Proiecte finanțate anual	Realizat/ Printre proiectele asociațiilor obștești susținute financiar sunt și cele care promovează egalitatea prin cultură- 5 proiecte.
	Contactarea celor mai mari comunități de conaționali în țările lumii	Ministerul Culturii; Biroul pentru Relații cu Diaspora	Comunități contactate; acorduri de parteneriate semnate	Realizat/ BRD a format baza de date a moldovenilor aflați în afara țării și a asociațiilor diasporale moldovenești. Au fost organizate și desfășurate întâlniri cu comunitățile din diasporă în diferite țări ale lumii (Italia, Portugalia, Franța, Germania). - A fost sprijinită financiar desfășurarea Festivalului Ouălor Încondeiate, ediția a II-a, pentru promovarea tehnicilor tradiționale de încondeiere a ouălor în diasporă (18 aprilie 2015, Lisabona, Portugalia); - Organizarea și susținerea financiară a Sărbătorii primăverii „Mărțișorul” (8-15 martie, Varșovia, Polonia), în cadrul cărei a fost vernisată Expoziția „Cămașa românească: tradiție și inspirație contemporană”, la Muzeul Național de Etnografie din Varșovia, de către Casa Portului Popular „Casa Cristea”, director Maria Cristea; - A fost acordată asistență în desfășurarea Expoziției organizate la Milano-Expo 2015. În cadrul expoziției a fost proiectat Filmul ”Joc. Energy of life”, care este prima producție de lung metraj în istoria Ansamblul ”JOC”. Acesta include 11 cele mai reprezentative prestații ale ansamblului, un bogat set de costume și accesorii tradiționale.
4.4. Stabilirea și dezvoltarea cone-xiunilor cu diaspora moldovenească, astfel încît anual să fie organizate cîte cinci proiecte comune cu diaspora din diferite țări	Susținerea școlilor de studiere a tradițiilor naționale cu copiii din diasporă	Ministerul Culturii; Ministerul Educației; Biroul pentru Relații cu Diaspora	Proiect-pilot implementat; școli deschise	Realizat de către BRD. BRD a transmis către asociațiile diasporale materiale didactice și literatură în limba română în vederea menținerii și promovării valorilor limbii și culturii naționale.
	Organizarea în comun a evenimentelor internaționale	Ministerul Culturii; Biroul pentru Relații cu Diaspora	2 evenimente organizate anual	Realizat/ Acțiuni organizate prin și cu participarea diasporei: - Festivalul Ouălor Încondeiate, ediția a II-a, pentru promovarea tehnicilor tradiționale de încondeiere a ouălor în diasporă (18 aprilie 2015, Lisabona, Portugalia); - Sărbătoarea primăverii „Mărțișorul” (8-15 martie, Varșovia, Polonia), în cadrul cărei a fost vernisată Expoziția „Cămașa românească: tradiție și inspirație contemporană”, la Muzeul Național de Etnografie din Varșovia, de către Casa Portului Popular „Casa Cristea”, director Maria Cristea; - Festivalul cântecelor pascale (Padova, Veneția, Verona);

<p>4.5. Consolidareacooperăriiintern aționaleîndomeniulculturii, astfelîncît, anual, zeceartișisăparticipe la programelecomunculturaleșisă fie finanțat un proiect cultural internațional</p>	<p>Dezvoltarea și promovarea brandbookului de țară, în parteneriat cu autoritățile administrative relevante.</p>	<p>Ministerul Economiei; Ministerul Culturii; Academia de Științe a Moldovei; Camera de Comerț și Industrie; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală</p>	<p>Brandbook de țară dezvoltat și promovat</p>	<p>Realizat/ Proiectele culturale susținute de minister prin intermediul Concursului pentru finanțarea din bugetul de stat a proiectelor culturale ale asociațiilor obștești pentru anul 2017, în conformitate cu „Regulamentul cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a proiectelor culturale desfășurate de asociațiile obștești” promovează produse culturale devenite brand de țară. Evenimente precum sunt: Festivalul "Ia Mania" - Festivalul artelor născute din tradiții; Festivalul Covorului, cu genericul "Frumos Covor Basarabean"; Târgul național al meșterilor artizani „Tezaur”, cu participarea meșterilor care confecționează piese de port popular tradițional și obiecte de utilitate în manieră și stil tradițional; Târgul meșterilor olarilor „Iurceni 2015”.</p> <p>Totodată, evenimentele organizate de către minister promovează valorile și produsele culturale naționale, contribuind totodată la crearea imaginii pozitive a țării. Astfel de evenimente, precum sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cea de-a doua ediție a Târgului național al covorului – “Covorul Dorului” (Ministerul Culturii, CNCPPCI, MNEIN etc.) susținut de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, a avut drept obiectiv promovarea țesutului covoarelor și ale altor textile din lână și de a contribui la promovarea covoarelor basarabene pe plan național și internațional. Evenimentul a fost organizat în contextul elaborării dosarului de candidat “Tehnici tradiționale de realizare a scoarțelor” pentru înaintare în lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității de către Republica Moldova, fiind vernisate 5 expoziții cu peste 150 de covoare. Evenimentul a avut un public de peste 2000 de beneficiari, fiind puternic mediatizat în mass-media locală. - Ziua Iei, ediția 2015, organizată în scopul înaintării și înscrierii împreună cu România a „cămășii cu altiță” în Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității a avut ca finalitate promovarea cămășii femeiești, ca parte a portului național și patrimoniului cultural.
	<p>Acordarea premiilor și diplo-melor laureaților concursurilor și festivalurilor internaționale</p>	<p>Ministerul Culturii</p>	<p>Burse alocate; premii acordate</p>	<p>Realizat/ În anul curent, la recomandarea comună a AGEPI și Ministerului Culturii, Organizația Mondială pentru Proprietatea Intelectuală a acordat Medalia de aur pentru Creativitate dlui Igor Cobileanski, renumit scenarist și regizor de film, reprezentant al tinerei generații de cineaști din republică, pentru aportul său la promovarea industriei filmului autohton și imaginii Republicii Moldova peste hotare.</p> <p>A avut loc organizarea și desfășurarea Concursului privind desemnarea laureaților Premiilor Ministerului Culturii (10 domenii). În cadrul Galei Premiilor Ministerului Culturii au fost acordate 10 premii pentru 10 domenii.</p>